

DIREKTIIVID

NÕUKOGU DIREKTIIV 2009/50/EÜ,

25. mai 2009,

kolmandate riikide kodanike kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 63 esimese lõigu punkti 3 alapunkti a ja punkti 4,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega ⁽²⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala järkjärguliseks loomiseks on asutamislepingus sätestatud meetmed, mis tuleb võtta varjupaiga, siserände ja kolmandate riikide kodanike õiguste kaitse valdkonnas.
- (2) Asutamislepinguga nähakse ette, et nõukogu võtab meetmeid siserändepoliitika kohta seoses riiki sisenemise ja seal elamise ning selle korra normidega, mille kohaselt liikmesriigid väljastavad pikaajalisi viisasid ja elamislube, ning meetmeid, millega määratakse kindlaks õigused ja tingimused, mille korral kolmandate riikide kodanikud, kes elavad seaduslikult ühes liikmesriigis, võivad elada teistes liikmesriikides.
- (3) 2000. aasta märtsis toimunud Lissaboni kohtumisel seadis Euroopa Ülemkogu ühendusele eesmärgiks saada aastaks 2010 maailma kõige konkurentsivõimelisemaks ja dünaamilisemaks teadmispõhiseks majanduseks, mida iseloomustaks jätkusuutlik majanduskasv, paremate ja suurema arvu töökohtade loomine ning suurem sotsiaalne ühtekuuluvus.

Liikmesriikide tööjõuvajadusel põhineva lähenemisviisi raames võetavaid meetmeid, mis tõmbavad ligi kolmandate riikide kõrgelt kvalifitseeritud töötajaid ja hoiavad neid siin, tuleks vaadelda Lissaboni strateegiaga ja komisjoni 11. detsembri 2007. aasta teatises majanduskasvu ja töökohtade loomise komplekssete suuniste kohta kehtestatud laiemas kontekstis.

- (4) Haagi programmis, mille võttis vastu 4. ja 5. novembril 2004 kohtunud Euroopa Ülemkogu, tõdeti, et seaduslikul rändel on tähtis roll Euroopa teadmispõhise majanduse ja majandusarengu edendamisel ning seega Lissaboni strateegia rakendamise toetamisel. Euroopa Ülemkogu kutsus komisjoni üles esitama seadusliku rände poliitika kava, sealhulgas riiki lubamise menetlused, mis võimaldavad viivitamata reageerida võõrtöötajate muutuvale tööturu nõudlusele.
- (5) 14. ja 15. detsembril 2006 kokku tulnud Euroopa Ülemkogu leppis kokku mitu 2007. aastal võetavat meetet, mille hulka kuulusid hästi korraldatud seadusliku siserände poliitika väljatöötamine, siseriikliku pädevuse täielik austamine ning liikmesriikide aitamise olemasoleva ja tulevase tööjõuvajaduse täitmisel.
- (6) Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamiseks on oluline edendada ka liidu kodanikest kõrgelt kvalifitseeritud töötajate liikumist liidu piires, eelkõige nendest liikmesriikidest, kes ühinesid 2004. ja 2007. aastal. Käesoleva direktiivi rakendamisel on liikmesriigid seotud ühenduse eelistamise põhimõttega, nagu seda on kirjeldatud eelkõige 2003. ja 2005. aasta ühinemisaktide asjakohastes sätetes.
- (7) Käesoleva direktiiviga püütakse kaasa aidata nimetatud eesmärkide saavutamisele ja pööratakse tähelepanu tööjõupuudusele, soodustades kolmandate riikide kodanike riiki lubamist ja seal liikumist rohkem kui kolmekuulise viibimise ajal kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil selleks, et muuta ühendus sellistele töötajatele üle kogu maailma ligitõmbavamaks ning toetada ühenduse konkurentsivõimet ja majanduskasvu. Selliste eesmärkide saavutamiseks on vaja hõlbustada kõrgelt kvalifitseeritud töötajate ja nende pereliikmete riiki lubamist kiirmenetluse kehtestamise kaudu ning anda neile teatavates valdkondades vastuvõtva liikmesriigi kodanikega võrdsed sotsiaalsed ja majanduslikud õigused.

⁽¹⁾ 20. novembri 2008. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

⁽²⁾ 9. juuli 2008. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

⁽³⁾ 18. juuni 2008. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

Samuti on vaja võtta arvesse prioriteete, tööturu vajadusi ning liikmesriikide vastuvõtusuutlikkust. Käesolev direktiiv ei piira liikmesriikide pädevust säilitada või kehtestada uued siseriiklikud elamisload mis tahes töötamise eesmärgil. Asjaomastel kolmandate riikide kodanikel peaks olema võimalik taotleda ELi sinist kaarti või siseriiklikku elamisluba. Lisaks ei tohiks käesolev direktiiv mõjutada ELi sinise kaardi kasutaja võimalusi saada täiendavaid õigusi ja hüvesid, mida siseriiklikus õiguses võidakse ette näha ning mis ühilduvad käesoleva direktiiviga.

- (8) Käesoleva direktiiviga ei tohiks piirata liikmesriikide õigust määrata kindlaks nende riiki lubatavate kolmandate riikide kodanike arv, kes sisenevad nende territooriumile kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil. See arv peaks samuti hõlmama kolmandate riikide kodanikke, kes otsivad võimalusi jääda liikmesriigi territooriumile, et osaleda tasustatavas majandustegevuses, isikuid, kes on muude kordade alusel (oma õpingud lõpetanud isikud või teadlased, kes on riiki lubatud vastavalt nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiivile 2004/114/EÜ kolmandate riikide kodanike riiki lubamise kohta õpingute, õpilasvahetuse, tasustamata praktika või vabatahtliku teenistuse eesmärgil⁽¹⁾) või nõukogu 12. oktoobri 2005. aasta direktiivile 2005/71/EÜ kolmandate riikide kodanike teadusuuringute eesmärgil riiki lubamise erimeetluse kohta⁽²⁾) asjaomase liikmesriigi seaduslikud elanikud, ning isikuid, kellele ei ole ühenduse või siseriikliku õigusega antud juurdepääsu liikmesriigi tööturule. Riiki lubatavate isikute arvu osas peaksid liikmesriigid säilitama siiski võimaluse keelduda elamisloa andmisest töötamiseks üldiselt või teatavatel kutsealadel, majandusvaldkondades või piirkondades.
- (9) Käesoleva direktiivi kohaldamisel võib selle hindamiseks, kas asjaomasel kolmanda riigi kodanikul on kõrgharidust tõendav dokument, lähtuda ISCED (rahvusvaheline ühtne hariduse liigitus) 1997 tasemetest 5a ja 6.
- (10) Käesoleva direktiiviga tuleks sätestada paindlik, nõudlusel põhinev riiki sisenemise süsteem, mis tugineb objektiivsetele kriteeriumitele, nagu miinimumpalga künnis, mis on võrreldav palgatasemega liikmesriikides, ja kutsevalifikatsioonid. Selleks et tagada riikidesse lubamise tingimuste minimaalne ühtlustamine kogu ühenduses, on vaja määratleda ühtne miinimumnimetaja palgakünnise arvutamiseks. Palgakünnis määrab kindlaks minimaalse taseme, samas võivad liikmesriigid kehtestada kõrgema

palgakünnise. Liikmesriigid peaksid kehtestama oma künnise vastavalt oma tööturu olukorrale ja korraldusele ning oma üldise sisserändepoliitika kohaselt. Palgakünnisega seotud erandeid põhikorrast võib sätestada konkreetsete kutsealade suhtes, kui asjaomane liikmesriik leiab, et esineb selle tööjõu puudus ja kui need on esitatud ISCO (rahvusvaheline ameti- ja kutsealade koodide loetelu) klassifikaatori 1. ja 2. põhirühmas.

- (11) Käesoleva direktiivi eesmärk on üksnes määratleda kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja seal elamise tingimused ELi sinise kaardi süsteemis, sealhulgas palgakünnisega seotud kõlblikuskriteeriumid. Kõnealuse palgakünnise ainus eesmärk on aidata määrata kindlaks iga liikmesriigi poolt ühiste eeskirjade kohaselt kehtestatud ELi sinise kaardi kohaldamisala, võttes arvesse komisjoni (Eurostati) või asjaomaste liikmesriikide avaldatud statistilisi andmeid. Selle eesmärk ei ole määrata kindlaks palkasid ning seetõttu ei saa sellega teha erandeid liikmesriigi tasandil kasutatavatele eeskirjadele või tavadele ega kollektiivlepingutele ning seda ei saa käsitleda kõnealuse valdkonna ühtlustamisena. Käesolev direktiiv austab täielikult liikmesriikide pädevust eelkõige tööhõive-, tööjõu- ja sotsiaalküsimustes.
- (12) Kui liikmesriik on otsustanud riiki lubada kolmanda riigi kodaniku, kes vastab asjakohastele kriteeriumitele, peaks kolmanda riigi kodanik, kes on esitanud ELi sinise kaardi taotluse, saama käesoleva direktiiviga ette nähtud elamisloa, mis peaks võimaldama järkjärgulist juurdepääsu tööturule, ning ELis elamise ja liikumisega seotud õigused nii talle endale kui ka tema pereliikmetele. ELi sinise kaardi taotluse läbivaatamise tähtaeg ei tohiks hõlmata kutsevalifikatsiooni tunnustamiseks nõutavat aega ega viisa väljastamiseks nõutavat aega, kui nõutakse viisat. Käesolev direktiiv ei piira siseriiklike menetluste kohaldamist diplomite tunnustamiseks. Käesoleva direktiivi kohaste pädevate asutuste määramine ei piira riigi teiste ametiasutuste ning, kui see on asjakohane, tööturu osapoolte rolli ja ülesandeid seoses taotluse läbivaatamisega ja selle kohta otsuse tegemisega.
- (13) ELi sinise kaardi vorm peaks vastama nõukogu 13. juuni 2002. aasta määrusele (EÜ) nr 1030/2002, millega kehtestatakse ühtne elamisloavorm kolmandate riikide kodanike jaoks,⁽³⁾ võimaldades liikmesriikidel osutada teabele, eelkõige sellele, millistel tingimustel on isik lubatud töötada.

⁽¹⁾ ELT L 375, 23.12.2004, lk 12.

⁽²⁾ ELT L 289, 3.11.2005, lk 15.

⁽³⁾ EÜT L 157, 15.6.2002, lk 1.

- (14) Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad), ⁽¹⁾ ning 14. juuni 1985. aasta konventsiooni (millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut Beneluxi Majandusliidu riikide, Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi valitsuste vahel nende ühispiiridel kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta) artikliga 21 tuleb kolmandate riikide kodanikel, kellel on kehtiv reisidokument ja Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldava liikmesriigi väljastatud ELi sinine kaart, lubada siseneda vabalt kuni kolmeks kuuks Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldava teise liikmesriigi territooriumile ja liikuda selle piires.
- (15) Kolmandatest riikidest pärit kõrgelt kvalifitseeritud töötajate kutsealast ja geograafilist liikumist tuleb käsitleda peamise mehhanismina tööturu tõhustamisel, oskustööjõu puuduse vältimisel ja regionaalse ebahütluse korvamisel. Selleks et järgida ühenduse eelistamise põhimõtet ja vältida süsteemi võimalikke kuritarvitusi, tuleks kolmanda riigi kõrgelt kvalifitseeritud töötaja kutsealast liikumist piirata liikmesriigis seadusliku töötamise kahel esimesel aastal.
- (16) Käesoleva direktiiviga järgitakse täiel määral liikmesriigi kodanike ja ELi sinise kaardi kasutajate võrdse kohtlemise põhimõtet töötasu osas, kui nad on võrreldavates olukordades.
- (17) ELi sinise kaardi kasutajate võrdne kohtlemine ei hõlma kutseõppe valdkonnas sotsiaalabiskeemidega võetud meetmeid.
- (18) ELi sinise kaardi kasutajatel peaks olema õigus võrdsele kohtlemisele sotsiaalkindlustuse valdkonnas. Sotsiaalkindlustusliigid on kindlaks määratud nõukogu 14. juuni 1971. aasta määrusega (EMÜ) nr 1408/71 (sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes) ⁽²⁾. Nõukogu 14. mai 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 859/2003, millega laiendatakse määruse (EMÜ) nr 1408/71 ja määruse (EMÜ) nr 574/72 sätteid kolmandate riikide kodanikele, keda need sätted juba ei hõlma üksnes nende kodakondsuse alusel, ⁽³⁾ laiendatakse määruse (EMÜ) nr 1408/71 sätteid kolmandate riikide kodanikele, kes elavad seaduslikult ühenduses ja kes on piiriüleises olukorras. Käesoleva direktiivi sätteid võrdse kohtlemise kohta sotsiaalkindlustuse valdkonnas kohaldatakse samuti vahetult isikute suhtes, kes sisenevad liikmesriigi territooriumile otse kolmandast riigist, eeldusel et asjaomane isik elab riigis seaduslikult kui kehtiva ELi sinise kaardi kasutaja, sealhulgas ajutise töötuse ajal, ja vastab asjakohaste sotsiaalkindlustushüvitiste saamise tingimustele, mis on sätestatud siseriiklikus õiguses.
- Käesoleva direktiiviga ei tohiks siiski ELi sinise kaardi kasutajatele anda ulatuslikumaid õigusi kui need, mis on sotsiaalkindlustuse valdkonnas kehtivas ühenduse õiguses ette nähtud kolmandate riikide kodanikele, kellel on liikmesriikidevahelisi piiriüleseid seoseid. Lisaks sellele ei tohiks käesoleva direktiiviga anda õigusi olukorras, mis jäävad väljapoole ühenduse õiguse reguleerimisala, näiteks kolmandas riigis elavate pereliikmetega seotud olukorras.
- (19) Kolmanda riigi kodaniku kutse kvalifikatsiooni, mis on saadud teises liikmesriigis, tuleks tunnustada samal viisil kui liidu kodanike oma. Kolmandas riigis saadud kvalifikatsiooni tuleks võtta arvesse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiivile 2005/36/EÜ (kutse kvalifikatsioonide tunnustamise kohta) ⁽⁴⁾.
- (20) Kolmandatest riikidest pärit kõrgelt kvalifitseeritud töötajate geograafilist liikumist ühenduse piires tuleks nende seadusliku riigis viibimise esimesel perioodil kontrollida ja see peaks vastama nõudlusele. Tuleks sätestada erandid nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiivist 2003/109/EÜ (pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta), ⁽⁵⁾ et mitte karistada geograafiliselt liikuvaid kolmandatest riikidest pärit kõrgelt kvalifitseeritud töötajaid, kes ei ole veel saanud kõnealuses direktiivis osutatud EÜ pikaajalise elaniku staatust, ning et julgustada geograafilist ja korduvrännet.
- (21) Tuleks edendada ja säilitada kolmandatest riikidest pärit kõrgelt kvalifitseeritud töötajate ühenduse ja nende päritolumaal vahelist liikumist. Tuleks sätestada erandid direktiivist 2003/109/EÜ, et pikendada ühenduse territooriumilt äraoleku aega, ilma et see katkestaks sellise seadusliku ja pideva elamisperioodi, mida arvestatakse EÜ pikaajalise elaniku staatuse andmisel. Kui kolmandatest riikidest pärit kõrgelt kvalifitseeritud töötajad on saanud EÜ pikaajalise elaniku staatuse, tuleks neile võimaldada ka direktiivis 2003/109/EÜ sätestatud äraolekuajast pikemat äraoleku aega, et soodustada nende korduvrännet.

⁽¹⁾ ELT L 105, 13.4.2006, lk 1.⁽²⁾ EÜT L 149, 5.7.1971, lk 2.⁽³⁾ ELT L 124, 20.5.2003, lk 1.⁽⁴⁾ ELT L 255, 30.9.2005, lk 22.⁽⁵⁾ ELT L 16, 23.1.2004, lk 44.

- (22) Käesoleva direktiivi rakendamisel peaksid liikmesriigid hoiduma aktiivsest värbamisest arengumaade sektoritest, kus valitseb personalipuudus. Välja tuleks töötada eetilise värbamispoliitika ning avaliku ja erasektori tööandjate suhtes kohaldatavad põhimõtted olulistest sektorites, näiteks tervise sektoris, nagu seda on rõhutatud nõukogu ja liikmesriikide 14. mai 2007. aasta järeldustes Euroopa tegevusprogrammi kohta arengumaade tervisetöötajate nappusega seotud probleemi lahendamiseks (2007–2013), ning vajaduse korral haridussektoris. Nende toetamiseks tuleks välja töötada ja rakendada mehhanismid, suunised ja muud vahendid, mis hõlbustavad vastavalt ajutist ja korduvrännet, samuti muud meetmed, mis vähendavad kõrgelt kvalifitseeritud võõrtööjõu sisserände negatiivset mõju ja suurendavad sellise võõrtööjõu sisserände positiivset mõju arengumaadele, et pöörata „ajude äravool” „ajude sissevooluks”.
- (23) Soodsad tingimused perekonna taasühinemiseks ja abikaasade juurdepääsuks tööturule peaksid olema käesoleva direktiivi oluliseks osaks, mille eesmärk on ligi tõmmata kolmandatest riikidest pärit kõrgelt kvalifitseeritud töötajaid. Selle eesmärgi saavutamiseks tuleks sätestada teatavad erandid nõukogu 22. septembri 2003. aasta direktiivist 2003/86/EÜ (perekonna taasühinemise õiguse kohta) ⁽¹⁾. Käesoleva direktiivi artikli 15 lõikes 3 sätestatud erand ei takista liikmesriikidel integratsioonitingimuste või -meetmete säilitamist ega kehtestamist, sealhulgas keeleõpet, ELi sinise kaardi kasutaja pereliikmetele.
- (24) Tuleks sätestada teatavad aruandlust käsitlevad sätted, et jälgida käesoleva direktiivi rakendamist ning tuvastada selle võimalik, „ajude äravoolust” tulenev mõju arengumaadele, ja vajaduse korral sellele reageerida, et vältida „ajude väljavoolu”. Liikmesriigid peaksid asjakohased andmed esitama igal aastal komisjonile vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrusele (EÜ) nr 862/2007, mis käsitleb ühenduse rände- ja rahvusvahelise kaitse statistikat ⁽²⁾.
- (25) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, nimelt teatava riiki lubamise menetluse kehtestamine ning kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil kolmanda riigi kodanike ja nende perekonnaliikmete liikmesriikidesse sisenemise ja seal üle kolme kuu kestva viibimise tingimuste vastuvõtmine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, eelkõige seoses nende liikmesriikidevahelise liikumise tagamisega, ning seetõttu on seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealu-

ses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

- (26) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse põhimõtteid, mida tunnustatakse Euroopa Liidu lepingu artiklis 6 ja mis kajastuvad Euroopa Liidu põhiõiguste hartas.
- (27) Kooskõlas paremat õigusloomet käsitleva Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni institutsioonidevahelise kokkuleppe ⁽³⁾ punktiga 34 julgustatakse liikmesriike koostama nende endi jaoks ja ühenduse huvides vastavustabeleid, mis võimalikult suures ulatuses näitlikustavad vastavust käesoleva direktiivi ja ülevõtmise meetmete vahel, ning tegema need üldsusele kättesaadavaks.
- (28) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitleva protokollide artiklite 1 ja 2 kohaselt ja ilma et see piiraks nimetatud protokollide artikli 4 kohaldamist, ei osale need liikmesriigid käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole nende suhtes siduv ega kohaldatav.
- (29) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokollide artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Sisu

Käesoleva direktiivi eesmärk on kindlaks määrata:

- a) ELi sinise kaardi kasutajatest kolmandate riikide kodanike ja nende pereliikmete liikmesriigi territooriumile kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil sisenemise ja seal üle kolme kuu kestva viibimise tingimused;
- b) punktis a nimetatud kolmandate riikide kodanike ja nende pereliikmete muu kui esimese liikmesriigi territooriumile sisenemise ja seal elamise tingimused.

⁽¹⁾ ELT L 251, 3.10.2003, lk 12.

⁽²⁾ ELT L 199, 31.7.2007, lk 23.

⁽³⁾ ELT C 321, 31.12.2003, lk 1.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „kolmanda riigi kodanik” – isik, kes ei ole liidu kodanik asutamislepingu artikli 17 lõike 1 tähenduses;
- b) „kõrget kvalifikatsiooni nõudev töö” – sellise isiku töö, kes
- õiguslikust suhtest olenemata on töötajana asjaomases liikmesriigis kaitstud riikliku tööseadusega ja/või vastavalt riiklikule tavale, eesmärgiga teha kellegi jaoks või kellegi juhtimisel tegelikku ja tulemuslikku tööd,
  - keda tasustatakse ning
  - kellel on nõutav piisav ja spetsiifiline pädevus, mida tõendab kõrgem kutsekvalifikatsioon;
- c) „Eli sinine kaart” – luba, millele on märgitud „Eli sinine kaart” ning mis annab selle kasutajale õiguse seaduslikult elada ja töötada liikmesriigi territooriumil käesolevas direktiivis sätestatud tingimustel;
- d) „esimene liikmesriik” – liikmesriik, kes annab esimesena kolmanda riigi kodanikule ELi sinise kaardi;
- e) „teine liikmesriik” – muu liikmesriik kui esimene liikmesriik;
- f) „pereliikmed” – direktiivi 2003/86/EÜ artikli 4 lõikes 1 määratletud kolmandate riikide kodanikud;
- g) „kõrgem kutsekvalifikatsioon” – kvalifikatsioon, mida tõendab kõrgharidust kinnitav dokument või erandina, kui see on ette nähtud siseriiklikus õiguses, mida kinnitab vähemalt viieaastane erialase töö kogemus kõrgharidusega võrreldaval tasemel ja mis on asjakohane töölepingus või siduvas tööpakkumises täpsustatud kutsealal või sektoris;
- h) „kõrgharidust tõendav dokument” – diplom, tunnistus või muu kvalifikatsioonitõend, mille on väljastanud pädev asutus ja mis tõendab, et isik on edukalt läbinud keskharidusjärgse kõrgharidusprogrammi ehk sellise haridusasutuse pakutavad kursused, mida asutuse asukohariik tunnustab kõrgharidus-asutusena. Käesoleva direktiivi kohaldamisel arvestatakse kõrgharidust tõendavat dokumenti tingimusel, et dokumendi saamiseks vajalikud õpingud on kestnud vähemalt kolm aastat;

i) „töökogemus” – tegelik ja õiguspärane tegutsemine asjaomasel kutsealal;

j) „reguleeritud kutseala” – direktiivi 2005/36/EÜ artikli 3 lõike 1 punktis a määratletud reguleeritud kutseala.

Artikkel 3

Reguleerimisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse kolmandate riikide kodanikele, kes taotlevad liikmesriigi territooriumile lubamist kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil käesoleva direktiiviga sätestatud tingimustel.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata nende kolmandate riikide kodanike suhtes:

- a) kellel on lubatud liikmesriigis elada ajutise kaitse alusel või kes on viimati nimetatud alusel taotlenud elamisluba ning ootavad otsust oma staatuse kohta;
- b) kes kasutavad nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/83/EÜ (miinimumnõuete kohta, mida kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad täitma, et saada pagulase või muul põhjusel rahvusvahelist kaitset vajava isiku staatus, ja antava kaitse sisu kohta) ⁽¹⁾ kohast rahvusvahelist kaitset või kes on taotlenud rahvusvahelist kaitset vastavalt nimetatud direktiivile ning kelle taotluse suhtes ei ole veel tehtud lõplikku otsust;
- c) kes kasutavad kaitset vastavalt siseriiklikule õigusele, rahvusvahelistele kohustustele või tavale või kes on taotlenud kaitset vastavalt siseriiklikule õigusele, rahvusvahelistele kohustustele või tavale ning kelle taotluse suhtes ei ole veel tehtud lõplikku otsust;
- d) kes taotlevad direktiivi 2005/71/EÜ tähenduses teadlasena liikmesriigis elamise luba, et tegeleda uurimisprojektiga;
- e) kes on selliste liidu kodanike pereliikmed, kes on kasutanud või kasutavad ühenduses vaba liikumise õigust kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiviga 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ⁽²⁾;
- f) kellel on liikmesriigis direktiivi 2003/109/EÜ kohane EÜ pikaajalise elaniku staatus ja kes kasutavad oma õigust elada teises liikmesriigis, et osaleda majandustegevuses palgatöötajana või füüsiliselt isikust ettevõtjana;

⁽¹⁾ ELT L 304, 30.9.2004, lk 12.

⁽²⁾ ELT L 158, 30.4.2004, lk 77.

- g) kes sisenevad liikmesriiki sellistest rahvusvahelistest kokkulepetest tulenevate kohustuste alusel, millega hõlbustatakse teatavate kaubanduse ja investeringutega seotud füüsiliste isikute kategooriate riiki sisenemist ja nende ajutist viibimist seal;
- h) kes on lubatud liikmesriigi territooriumile hooajatöötajatena;
- i) kelle väljasaatmine on peatatud faktilistel või õiguslikel põhjustel;
- j) kelle suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1996. aasta direktiivi 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega, ⁽¹⁾ kui nad on lähetatud kõnealuse liikmesriigi territooriumile.

Käesolevat direktiivi ei kohaldata ka mis tahes kodakondsusega kolmandate riikide kodanike ja nende pereliikmete suhtes, kellel on ühenduse ja selle liikmesriikide ning nimetatud kolmandate riikide vahel sõlmitud kokkulepete alusel liidu kodanikega võrdsed vaba liikumise õigused.

3. Käesolev direktiiv ei piira ühenduse ja/või selle liikmesriikide ning ühe või mitme kolmanda riigi vahelisi mis tahes lepinguid, milles loetletakse käesoleva direktiivi kohaldamisalasse mittekuuluvad kutsealad, et tagada eetilise värbamine valdkondades, kus valitseb personalipuudus, ning kaitsta kõnealustele lepingutele alla kirjutatud arengumaades inimressurssi.

4. Käesolev direktiiv ei piira liikmesriikide õigust väljastada mis tahes töötamiseks elamisloa, mis ei ole ELi sinine kaart. Sellised elamisloa ei anna õigust elada muudes liikmesriikides, nagu on sätestatud käesolevas direktiivis.

Artikkel 4

Soodsamad sätted

1. Käesolev direktiiv ei piira järgmiste õigusaktide soodsamate sätete kohaldamist:

- a) ühenduse õigus, sealhulgas kahe- või mitmepoolsed lepingud, mis on sõlmitud ühenduse või ühenduse ja selle liikmesriikide ning ühe või mitme kolmanda riigi vahel;
- b) kahe- või mitmepoolsed lepingud, mis on sõlmitud ühe või mitme liikmesriigi ning ühe või mitme kolmanda riigi vahel.

2. Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide õigust võtta direktiivi reguleerimisalasse kuuluvate isikute suhtes vastu sood-

samaid sätteid või neid kehtima jätta seoses järgmiste käesoleva direktiivi sätetega:

- a) artikli 5 lõige 3 artikli 18 kohaldamisel,
- b) artikkel 11, artikli 12 lõike 1 teine lause, artikli 12 lõige 2, artiklid 13, 14, 15 ja artikli 16 lõige 4.

II PEATÜKK

RIIKI LUBAMISE TINGIMUSED

Artikkel 5

Riiki lubamise kriteeriumid

1. Ilma et see piiraks artikli 10 lõike 1 kohaldamist, käesolevas direktiivis sätestatud tingimuste alusel ELi sinist kaarti taotleb kolmanda riigi kodanik:

- a) esitab asjaomases liikmesriigis vähemalt ühe aasta kehtiva töölepingu või siduva tööpakkumise kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö tegemiseks vastavalt siseriiklikule õigusele;
- b) esitab dokumendi, mis tõendab tema vastamist siseriiklikus õiguses kehtestatud tingimustele, mida liidu kodanikud peavad töölepingus või siduvas tööpakkumises täpsustatud reguleeritud kutsealal osalemiseks vastavalt siseriiklikule õigusele täitma;
- c) esitab reguleerimata kutsealade puhul dokumendid, mis tõendavad asjaomast kõrgemat kutsekvalifikatsiooni erialal või sektoris, mis on täpsustatud töölepingus või siduvas tööpakkumises vastavalt siseriiklikule õigusele;
- d) esitab kehtiva reisidokumendi, nagu see on kindlaks määratud siseriiklikus õiguses, viisataotluse või viisa, kui see on nõutav, ning samuti vajaduse korral tõendid kehtiva elamisloa või pikaajalise siseriikliku viisa kohta. Liikmesriigid võivad nõuda, et reisidokument peab olema kehtiv vähemalt elamisloa algse kehtivusaja jooksul;
- e) esitab tõendid, mille kohaselt taotlejal on ravikindlustus või, kui see on siseriiklikus õiguses ette nähtud, ta on taotlenud ravikindlustust, mis katab kõik üldiselt asjaomase liikmesriigi kodanike puhul kaetud riskid ning kehtib ajavahemikul, mil selline kindlustuskaitse ja vastav õigus hüvitistele on ette nähtud seoses töölepinguga või sellest tulenevalt;
- f) ei kujuta ohtu avalikule korrale, avalikule julgeolekule ega rahvatervisele.

⁽¹⁾ EÜT L 18, 21.1.1997, lk 1.

2. Liikmesriigid võivad nõuda, et taotleja teataks oma aadressi asjaomase liikmesriigi territooriumil.

3. Lisaks lõikes 1 sätestatud tingimustele ei tohi aasta brutopalk, mis tuleneb töölepingus või siduvas tööpakkumises täpsustatud kuu- või aastapalgast, olla väiksem asjakohasest palgakünnisest, mis on liikmesriikides selle eesmärgil kindlaks määratud ja avaldatud ning mis peab ulatuma vähemalt 1,5-kordse keskmise brutopalgani aastas.

4. Lõike 3 rakendamisel võivad liikmesriigid nõuda kõigi kohaldatavates õigusaktides, asjaomaste kõrget kvalifikatsiooni nõudvate tegevusvaldkondade kollektiivlepingutes või tavades sisalduvate tingimuste täitmist.

5. Erandina lõikest 3 ning töötamiseks kutsealadel, kus vajadus kolmandatest riikidest pärit töötajate järele on eriti suur ning mis kuuluvad ISCO peamistesse rühmadesse 1 ja 2, võib palgakünnis olla vähemalt 1,2-kordne iga-aastane keskmine brutopalk asjaomases liikmesriigis. Sellisel juhul edastab asjaomane liikmesriik igal aastal komisjonile nende kutsealade loetelu, mille suhtes on otsustatud erandit kohaldada.

6. Käesoleva artikli kohaldamine ei mõjuta asjaomastes kõrget kvalifikatsiooni nõudvates tegevusvaldkondades kohaldatavaid kollektiivlepinguid või tavasid.

Artikkel 6

Riiki lubatavate isikute arv

Käesoleva direktiivi kohaldamine ei mõjuta liikmesriikide õigust määrata kindlaks nende kolmandate riikide kodanike ülemmäär, kellel nad lubavad oma territooriumile siseneda kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil.

III PEATÜKK

ELI SININE KAART, MENETLUS JA LÄBIPAISTVUS

Artikkel 7

ELi sinine kaart

1. ELi sinine kaart väljastatakse kolmanda riigi kodanikule, kes on esitanud taotluse selle saamiseks ja vastab artiklis 5 sätestatud nõuetele ning kelle suhtes pädevad asutused on teinud positiivse otsuse vastavalt artiklile 8.

Asjaomane liikmesriik tagab kolmanda riigi kodanikule kõik võimalused nõutavate viisade hankimiseks.

2. Liikmesriigid kehtestavad ELi sinise kaardi standardse kehtivusaja, mille pikkus on ühest kuni nelja aastani. Kui tööleping kehtib vähem kui nimetatud kehtivusaeg, väljastatakse või

pikendatakse ELi sinine kaart töölepingu kehtivusajaks, millele lisatakse kolm kuud.

3. ELi sinise kaardi väljastavad liikmesriigi pädevad asutused, kasutades selleks määrusega (EÜ) nr 1030/2002 kehtestatud ühtset vormi. Kooskõlas kõnealuse määruse lisa punkti a alapunktiga 7.5–9 märgib liikmesriik ELi sinisele kaardile tööturule juurdepääsu tingimused, nagu need on sätestatud käesoleva direktiivi artikli 12 lõikes 1. Elamisloal olevasse rubriiki „loa liik” märgib liikmesriik „ELi sinine kaart”.

4. ELi sinine kaart annab oma kehtivusaja jooksul selle kasutajale järgmised õigused:

- a) siseneda ja tagasi pöörduda ELi sinise kaardi väljastanud liikmesriigi territooriumile ning seal viibida;
- b) käesoleva direktiiviga tagatud õigused.

Artikkel 8

Keeldumise põhjused

1. Liikmesriigid lükkavad ELi sinise kaardi taotluse tagasi juhul, kui taotleja ei vasta artiklis 5 sätestatud tingimustele või kui esitatud dokumendid on omandatud pettusega, kui need on võltsitud või neid on omavoliliselt muudetud.

2. Enne ELi sinise kaardi taotluse üle otsustamist ning vastavalt artikli 12 lõigetele 1 ja 2 kahe esimese aasta jooksul ELi sinise kaardi kasutajana seaduslikult töötamise korral kaardi pikendamist või riiki lubamist kaaludes võib liikmesriik hinnata oma tööturu olukorda ning kohaldada siseriiklikku korda, mis reguleerib vabade töökohtade täitmise tingimusi.

Liikmesriigid võivad kontrollida, kas asjaomaseid vabu töökohti ei saa täita riigi või ühenduse tööjõuga või kolmandate riikide kodanikega, kes elavad seaduslikult selles liikmesriigis ning moodustavad juba osa selle tööturust ühenduse või siseriikliku õiguse alusel, või EÜ pikaajaliste elanikega, kes soovivad asuda elama kõnealusesse liikmesriiki kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil kooskõlas direktiivi 2003/109/EÜ III peatükiga.

3. ELi sinise kaardi taotlus võidakse tagasi lükata ka artiklis 6 esitatud põhjustel.

4. Liikmesriigid võivad ELi sinise kaardi taotluse tagasi lükata, et tagada eetilise värbamine valdkondades, kus valitseb kvalifitseeritud personali puudus päritoluriikides.

5. Liikmesriigid võivad ELi sinise kaardi taotluse tagasi lükata, kui tööandjat on kooskõlas siseriiklike õigusaktidega trahvitud mitteametliku töö ja/või ebaseadusliku töölevõtmise eest.

Artikkel 9

ELi sinise kaardi tühistamine või selle pikendamisest keeldumine

1. Liikmesriik tühistab käesoleva direktiivi alusel väljastatud ELi sinise kaardi või keeldub selle pikendamisest järgmistel juhtudel:

- a) kui see on omandatud pettusega, seda on võltsitud või omavoliliselt muudetud;
- b) kui ilmneb, et kõnealuse kaardi kasutaja ei vastanud või enam ei vasta käesolevas direktiivis sätestatud riiki sisenemise ja seal elamise tingimustele või et ta elab riigis muul eesmärgil kui see, milleks kasutajal lubati sinna elama asuda;
- c) kui kõnealuse kaardi kasutaja ei pea kinni artikli 12 lõigetes 1 ja 2 ning artiklis 13 sätestatud piirangutest.

2. Artikli 12 lõike 2 teise lõigu ja artikli 13 lõike 4 kohase teatamiskohustuse täitmata jätmist ei käsitata piisava põhjusena ELi sinise kaardi tühistamiseks või pikendamisest keeldumiseks, kui kaardi kasutaja tõendab, et teade ei jõudnud pädevate asutusteni kasutaja tahtest sõltumatul põhjusel.

3. Liikmesriik võib tühistada käesoleva direktiivi alusel antud ELi sinise kaardi või keelduda selle pikendamisest järgmistel juhtudel:

- a) avaliku korra, avaliku julgeoleku või rahvatervise kaalutlustel;
- b) juhul, kui ELi sinise kaardi kasutajal puudub piisav sissetulek, millega ta suudab iseennast ja vajaduse korral oma pereliikmeid ilma asjaomase liikmesriigi sotsiaalsüsteemi abita ülal pidada. Liikmesriigid hindavad kõnealuse sissetuleku laadi ja korrapärasust ning võivad seejuures võtta arvesse siseriiklike palkade ja pensionide miinimumtasest ja asjaomase isiku pereliikmete arvu. Sellist hindamist ei viida läbi artiklis 13 osutatud töötuse ajavahemikul;
- c) kui asjaomane isik ei ole teatanud oma aadressi;
- d) kui ELi sinise kaardi kasutaja esitab taotluse sotsiaalabi saamiseks, tingimusel et asjaomane liikmesriik on talle eelnevalt esitanud asjakohase kirjaliku teabe.

Artikkel 10

Riiki lubamise taotlemine

1. Liikmesriik määrab kindlaks, kas ELi sinise kaardi taotluse peab esitama kolmanda riigi kodanik ja/või tema tööandja.

2. Taotlust käsitletakse ja hinnatakse nii juhul, kui asjaomane kolmanda riigi kodanik elab väljaspool liikmesriigi territooriumi, kuhu ta soovib siseneda, kui ka juhul, kui ta juba elab kehtiva elamisloa või pikaajalise siseriikliku viisa kasutajana asjaomase liikmesriigi territooriumil.

3. Kui asjaomasel kolmanda riigi kodanikul ei ole kehtivat elamisloa, kuid ta viibib seaduslikult liikmesriigi territooriumil, võib liikmesriik erandina lõikest 2 rahuldada esitatud taotluse kooskõlas oma siseriikliku õigusega.

4. Erandina lõikest 2 võib liikmesriik ette näha, et taotluse saab esitada vaid väljastpoolt selle territooriumi, tingimusel et sellised piirangud, mis kehtivad kas kõigi kolmandate riikide kodanike või konkreetsesse kategooriasse kuuluvate kolmandate riikide kodanike suhtes, on juba sätestatud käesoleva direktiivi vastuvõtmise ajal kehtivate siseriiklike õigusaktidega.

Artikkel 11

Menetluslikud tagatised

1. Liikmesriikide pädevad asutused võtavad vastu otsuse ELi sinise kaardi nõuetekohase taotluse kohta ning teatavad sellest kooskõlas asjaomase liikmesriigi siseriiklikus õiguses sätestatud teatamismenetlusega taotlejale kirjalikult võimalikult kiiresti ning hiljemalt 90 päeva jooksul taotluse esitamise kuupäevast.

Asjaomase liikmesriigi siseriiklikus õiguses määratakse kindlaks esimeses lõigus sätestatud tähtaja jooksul otsuse tegemata jätmisest tulenevad tagajärjed.

2. Kui taotlusega seoses esitatud teave või dokumendid on puudulikud, teatavad pädevad asutused taotlejale, millist täiendavat teavet on vaja esitada, ning annavad piisava tähtaja selle esitamiseks. Lõikes 1 nimetatud ajavahemik peatatakse seniks, kuni ametiasutused on saanud vajaliku täiendava teave või dokumendid. Kui täiendavat teavet või dokumente ei ole tähtaja jooksul esitatud, võib taotluse tagasi lükata.

3. Otsusest, millega lükatakse tagasi ELi sinise kaardi taotlus, millega nimetatud kaart jäetakse pikendamata või tühistatakse, teatatakse asjaomasele kolmanda riigi kodanikule ja vajaduse korral tema tööandjale kirjalikult vastavalt asjakohaste siseriiklike õigusaktidega sätestatud teatamismenetlusele ning sellist otsust on kooskõlas siseriikliku õigusega võimalik vaidlustada asjaomase liikmesriigi kohtus. Teates osutatakse otsuse põhjustele, võimalikele apellatsioonimenetlustele ja nendega seotud tähtaegadele.

IV PEATÜKK

ÕIGUSED

Artikkel 12

Juurdepääs tööturule

1. Kahel esimesel asjaomases liikmesriigis seadusliku töötamise aastal on ELi sinise kaardi kasutajal lubatud teha üksnes sellist palgalist tööd, mis vastab artiklis 5 sätestatud riiki lubamise tingimustele. Nimetatud kahe aasta möödumisel võivad liikmesriigid tagada asjaomastele isikutele kodanikega võrdse kohtlemise seoses juurdepääsuga kõrget kvalifikatsiooni nõudvale tööle.

2. Tööandja vahetamiseks kahel esimesel asjaomases liikmesriigis seadusliku töötamise aastal on ELi sinise kaardi kasutajal vaja elukohaliikmesriigi pädevate asutuste eelnevat kirjalikku luba, mis on antud vastavalt siseriiklikele menetlustele ja artikli 11 lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul. Riiki lubamise tingimuste täitmist mõjutavatest muudatustest teavitatakse eelnevalt või, kui see on siseriiklikus õiguses ette nähtud, taotletakse nendeks luba.

Nimetatud kahe aasta möödumisel ja kui asjaomane liikmesriik ei kasuta lõikes 1 ette nähtud võrdse kohtlemise võimalust, teatab asjaomane isik vastavalt siseriiklikule menetlusele muudatustest, mis mõjutavad artiklis 5 sätestatud tingimusi, elukohaliikmesriigi pädevatele asutustele.

3. Liikmesriigid võivad säilitada juurdepääsupiirangud teatud töökohtadele, eeldusel et ajaomased tööhõivealased tegevused hõlmavad juhuslikku avaliku võimu teostamist ja vastutust riigi üldiste huvide kaitsmise eest ning kui need tegevused on kehtiva siseriikliku või ühenduse õiguse kohaselt reserveeritud kodanikele.

4. Liikmesriigid võivad säilitada juurdepääsupiirangud teatud töökohtadele, juhul kui need tegevused on kehtiva siseriikliku või ühenduse õiguse kohaselt reserveeritud riigi kodanikele, liidu kodanikele või EMP kodanikele.

5. Käesolevas artiklis sätestatud kohaldatakse, ilma et see piiraks 2003. ja 2005. aasta ühinemisaktide vastavates sätetes kirjeldatud ühenduse eelistamise põhimõtet, eelkõige seoses asjaomaste liikmesriikide kodanike õigustega tööturule juurdepääsu osas.

Artikkel 13

Ajutine töötus

1. Töötus ei ole iseenesest põhjus ELi sinise kaardi tühistamiseks, välja arvatud juhul, kui see kestab kauem kui kolm järjestikust kuud või kui kaardi kasutaja jääb töötuks rohkem kui üks kord ELi sinise kaardi kehtivusaja jooksul.

2. Lõikes 1 osutatud ajavahemikul on ELi sinise kaardi kasutajal lubatud otsida tööd ja asuda tööle vastavalt artiklis 12 sätestatud tingimusele.

3. Liikmesriigid lubavad ELi sinise kaardi kasutajal jääda oma territooriumile seni, kuni artikli 12 lõike 2 kohane vajalik luba on kas antud või andmata jäetud. Artikli 12 lõike 2 alusel saadud teave lõpetab automaatselt tööta oleku ajana arvestatava ajavahemiku.

4. ELi sinise kaardi kasutaja teatab töötuse ajavahemiku algusest elukohaliikmesriigi pädevatele asutustele vastavalt asjakohastele siseriiklikele menetlustele.

Artikkel 14

Võrdne kohtlemine

1. ELi sinise kaardi kasutajat koheldakse võrdselt sinise kaardi väljastanud liikmesriigi kodanikega järgmistes valdkondades:

- a) töötingimused, sealhulgas palk ja töölt vabastamine, samuti tervishoiu ja tööohutuse nõuded;
- b) ühinemisvabadus, õigus liituda töötajate või tööandjate organisatsioonidega ja kutseühingutega ning olla nende liikmeks, sealhulgas selliste organisatsioonide pakutavad eelised, ilma et see piiraks avalikku korda ja julgeolekut käsitlevaid siseriiklike sätteid;
- c) haridus ja kutseõpe;
- d) diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide tunnustamine asjaomaste siseriiklike menetluste kohaselt;
- e) siseriikliku õiguse sätteid, mis reguleerivad sotsiaalkindlustusliike, mis on kindlaks määratud määrusega (EMÜ) nr 1408/71. Määruse (EÜ) nr 859/2003 lisas sisalduvaid erisätteid kohaldatakse sellele vastavalt;
- f) seoses vanadusega väljateenitud kohustuslike pensionidega seotud sissetuleku maksmine deebitorliikmesriigi või -riikide õigusaktidele vastavas ulatuses kolmandasse riiki kolimisel, ilma et see piiraks kehtivate kahepoolsete lepingute kohaldamist;
- g) juurdepääs kaupadele ja teenustele ning üldsusele kättesaadavate kaupade ja teenuste pakkumisele, sealhulgas elamispinna saamise menetlused, samuti tööhõiveametite pakutav teave ja nõustamisteenused;
- h) vaba juurdepääs kogu asjaomase liikmesriigi territooriumile, arvestades siseriiklikus õiguses kehtestatud piiranguid.

2. Võttes arvesse lõike 1 punkte c ja g, võivad asjaomased liikmesriigid piirata võrdset kohtlemist stipendiumide ja toimetulekutoetuste ning laenude või keskk-, kõrg- ja kutseharidusega seotud muude stipendiumide ja laenude osas ning elamispinna saamise menetluste osas.

Võttes arvesse lõike 1 punkti c

a) kõrgharidusele ja keskkharidusjärgsele haridusele juurdepääsu suhtes võidakse vastavalt siseriiklikule õigusele kohaldada erinõudeid;

b) asjaomane liikmesriik võib piirduda võrdset kohtlemisel nende juhtudega, kus ELi sinise kaardi kasutaja või tema pereliikme, kellele soodustusi taotletakse, alaline või tavaline elukoht asub selle territooriumil.

Lõike 1 punkt g ei piira lepinguvabadust vastavalt ühenduse ja siseriiklikule õigusele.

3. Lõikes 1 sätestatud õigus võrdsele kohtlemisele ei piira liikmesriigi õigust tühistada ELi sinine kaart või keelduda selle pikendamisest kooskõlas artikliga 9.

4. Kui ELi sinise kaardi kasutaja kolib kooskõlas artikliga 18 teise liikmesriiki ja positiivset otsust ELi sinise kaardi väljastamise kohta ei ole veel tehtud, võivad liikmesriigid piirata võrdset kohtlemist lõikes 1 loetletud valdkondades, välja arvatud punktid b ja d. Kui liikmesriigid lubavad taotluse esitajal sel ajavahemikul töötada, tagatakse teise liikmesriigi kodanikega võrdne kohtlemine kõigis lõikes 1 loetletud valdkondades.

Artikkel 15

Pereliikmed

1. Pereliikmete suhtes kohaldatakse direktiivi 2003/86/EÜ koos käesolevas artiklis sätestatud eranditega.

2. Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 3 lõikest 1 ja artiklist 8 ei seata perekonna taasühinemise eeltingimuseks nõuet, mille kohaselt ELi sinise kaardi kasutajal peab olema põhjust eeldada, et ta saab alalise elamise õiguse, ega nõuet, et ta peab olema riigis elanud teatava minimaalse aja.

3. Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 4 lõike 1 viimasest lõigust ja artikli 7 lõikest 2 võib selles nimetatud integratsiooniingimusi ja -meetmeid kohaldada ainult pärast seda, kui asjaomasele isikule on antud luba perekonna taasühinemiseks.

4. Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 5 lõike 4 esimesest lõigust antakse elamisloa pereliikmetele juhul, kui perekonna taasühinemise tingimused on täidetud, hiljemalt kuue kuu jooksul alates taotluse esitamise kuupäevast.

5. Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 13 lõigetest 2 ja 3 on pereliikmete elamisloa kehtivusaeg võrdne ELi sinise kaardi kasutajale antud elamisloa kehtivusajaga, kui nende reisidokumentide kehtivusaeg seda võimaldab.

6. Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 14 lõike 2 teisest lausest ei kohaldata liikmesriigid ajalisi piiranguid tööturule juurdepääsu osas.

Käesolev lõige on kohaldatav alates 19. detsembri 2011.

7. Erandina direktiivi 2003/86/EÜ artikli 15 lõikest 1 võib sõltumatu elamisloa saamiseks vajaliku viieaastase elamisperioodi arvutamiseks liita erinevates liikmesriikides elatud perioodid.

8. Juhul kui liikmesriigid kasutavad lõikes 7 sätestatud võimalust, kohaldatakse ELi sinise kaardi kasutaja erinevates liikmesriikides elatud perioodide liitmist käsitlevaid käesoleva direktiivi artikli 16 sätteid *mutatis mutandis*.

Artikkel 16

EÜ pikaajalise elaniku staatuse andmine ELi sinise kaardi kasutajale

1. Kohaldatakse direktiivi 2003/109/EÜ koos käesolevas artiklis sätestatud eranditega.

2. Erandina direktiivi 2003/109/EÜ artikli 4 lõikest 1 võib ELi sinise kaardi kasutaja, kes on kasutanud käesoleva direktiivi artiklis 18 sätestatud võimalust, liita elamise kestust käsitleva nõude täitmiseks erinevates liikmesriikides elatud perioodid juhul, kui ta täidab järgmisi tingimusi:

a) ta on viis aastat seaduslikult ja pidevalt elanud ühenduse territooriumil ELi sinise kaardi kasutajana ja

b) enne pikaajalise elaniku EÜ elamisloa taotluse esitamist on ta kaks aastat elanud seaduslikult ja pidevalt ELi sinise kaardi kasutajana selle liikmesriigi territooriumil, kellele ta nimeetatud taotluse esitab.

3. Selleks et välja arvestada ühenduses seaduslikult ja pidevalt elatud periood ning erandina direktiivi 2003/109/EÜ artikli 4 lõike 3 esimesest lõigust ei katkesta ühenduse territooriumilt äraoleku aeg käesoleva artikli lõike 2 punktis a viidatud ajavahemikku, kui selle kestus ei ületa 12 järjestikust kuud ega kokku 18 kuud käesoleva artikli lõike 2 punktis a viidatud ajavahemiku jooksul. Käesolevat lõiget kohaldatakse ka juhul, kui ELi sinise kaardi kasutaja ei ole kasutanud artiklis 18 sätestatud võimalust.

4. Erandina direktiivi 2003/109/EÜ artikli 9 lõike 1 punktist c pikendavad liikmesriigid EÜ pikaajalisele elanikule, kes kasutab artikli 17 lõikes 2 nimetatud märkusega pikaajalist elamisloa, ja tema pereliikmetele, kellele on antud EÜ pikaajalise elaniku staatus, ühenduse territooriumilt lubatud äraoleku aega 24 järjestikuse kuuni.

5. Käesolevas artikli lõigetes 3 ja 4 sätestatud erandeid direktiivist 2003/109/EÜ võib piirata juhtudega, mil asjaomane kolmanda riigi kodanik on võimeline tõendama, et ta on ühenduse territooriumilt ära olnud seoses palgatöötajana või füüsilisest isikust ettevõtjana majandustegevuses osalemisega, vabatahtliku teenistusega või õpingutega oma päritoluriigis.

6. Artikli 14 lõike 1 punkti f ja artiklit 15 kohaldatakse artikli 17 lõikes 2 nimetatud märkusega pikaajalise elamisloa kasutajate suhtes vajaduse korral ka pärast seda, kui ELi sinise kaardi kasutaja on saanud EÜ pikaajalise elaniku staatuse.

Artikkel 17

Pikaajaline elamisloa

1. ELi sinise kaardi kasutajale, kes vastab käesoleva direktiivi artiklis 16 sätestatud EÜ pikaajalise elaniku staatuse omandamise tingimustele, antakse elamisloa vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1030/2002 artikli 1 lõike 2 punktile a.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud elamisloa rubriiki „märkused” märgib liikmesriik „Endine ELi sinise kaardi kasutaja”.

V PEATÜKK

ELAMINE TEISTES LIIKMESRIIKIDES

Artikkel 18

Tingimused

1. Pärast 18 kuud seaduslikku elamist esimeses liikmesriigis ELi sinise kaardi kasutajana võivad asjaomane isik ja tema pereliikmed kolida kõrget kvalifikatsiooni nõudva tööga seotud eesmärkidel muusse liikmesriiki käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Niipea kui võimalik ja hiljemalt üks kuu pärast teise liikmesriigi territooriumile sisenemist esitab ELi sinise kaardi kasutaja ja/või tema tööandja selle liikmesriigi pädevale asutusele ELi sinise kaardi taotluse ning kõik dokumendid, mis tõendavad, et ta täidab teise liikmesriigi suhtes artiklis 5 sätestatud tingimused. Teine liikmesriik võib vastavalt siseriiklikule õigusele otsustada mitte lubada taotlejal töötada, kuni tema pädev asutus on võtnud taotluse suhtes vastu positiivse otsuse.

3. Teise liikmesriigi pädevatele asutustele võib avalduse esitada ka ajal, mil ELi sinise kaardi kasutaja elab alles esimese liikmesriigi territooriumil.

4. Kooskõlas artiklis 11 sätestatud menetlusega vaatab teine liikmesriik taotluse läbi ning teatab kirjalikult taotlejale ja esimesele liikmesriigile oma otsusest, kas

a) anda ELi sinine kaart ja lubada taotlejal elada oma territooriumil kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö tõttu artiklites 7–14 sätestatud tingimustel, kui käesolevas artiklis sätestatud tingimused on täidetud, või

b) keelduda ELi sinise kaardi andmisest ning kohustada kooskõlas siseriiklikus õiguses sätestatud menetlustega, sealhulgas riigist väljasaatmise korraga, taotlejat ja tema pereliikmeid lahkuma oma territooriumilt, kui käesolevas artiklis sätestatud tingimused ei ole täidetud. Esimene liikmesriik võtab ELi sinise kaardi kasutaja ja tema pereliikmed kohe ilma formaalsusteta tagasi. See kehtib ka siis, kui esimese liikmesriigi väljastatud ELi sinise kaardi kehtivusaeg on lõppenud või kaart on taotluse läbivaatamise ajal tühistatud. Pärast tagasivõtmist kohaldatakse artiklit 13.

5. Juhul, kui esimese liikmesriigi väljastatud ELi sinise kaardi kehtivusaeg menetluse ajal lõpeb, võivad liikmesriigid, kui see on siseriikliku õiguse kohaselt nõutav, anda ajutise elamisloa või samaväärse loa, mis võimaldab taotlejal jätkuvalt viibida seaduslikult liikmesriigi territooriumil, kuni pädev asutus on taotluse üle otsustanud.

6. Taotlejal ja/või tema tööandjal võidakse nõuda ELi sinise kaardi kasutaja ja tema pereliikmete kulude katmist, mis tekkisid seoses tagasipöördumise ja tagasivõtmisega, sealhulgas vajaduse korral lõike 4 punkti b kohaste kulude hüvitamist, mis kaeti riiklikest vahenditest.

7. Käesoleva artikli kohaldamisel võivad liikmesriigid jätkuvalt kasutada artiklis 6 osutatud riiki lubatavate isikute ülemäärana.

8. Alates teisest korrast, kui ELi sinise kaardi kasutaja ja, kui see on asjakohane, tema pereliikmed kasutavad võimalust kolida käesoleva peatüki tingimuste kohaselt muudesse liikmesriiki, mõistetakse „esimese liikmesriigi” all liikmesriiki, millest asjaomane isik lahkub, ning „teise liikmesriigi” all liikmesriiki, kuhu elama asumist ta taotleb.

Artikkel 19

Pereliikmete elamine teises liikmesriigis

1. Kui ELi sinise kaardi kasutaja kolib vastavalt artiklile 18 teise liikmesriiki ning kui perekond oli esimeses liikmesriigis juba loodud, võivad nimetatud kaardi kasutaja pereliikmed temaga kaasa minna või ühineda.

2. Hiljemalt üks kuu pärast teise liikmesriigi territooriumile sisenemist esitavad asjaomased pereliikmed või ELi sinise kaardi kasutaja asjaomase liikmesriigi pädevatele asutustele kooskõlas siseriikliku õigusega taotluse pereliikmele elamisloa saamiseks.

Juhul, kui esimese liikmesriigi antud elamisloa kehtivusaeg lõpeb menetluse ajal või see ei anna loa kasutajale enam õigust elada seaduslikult teise liikmesriigi territooriumil, lubavad liikmesriigid isikul jääda oma territooriumile, väljastades vajaduse korral riikliku ajutise elamisloa või samaväärse loa, mis võimaldab taotlejal jätkuvalt viibida seaduslikult liikmesriigi territooriumil koos ELi sinise kaardi kasutajaga, kuni teise liikmesriigi pädev asutus on taotluse üle otsustanud.

3. Teine liikmesriik võib nõuda, et asjaomased pereliikmed esitaksid koos elamisloa taotlusega järgmised dokumendid:

- a) esimese liikmesriigi antud elamisluba ja kehtiv reisidokument või nende kinnitatud koopiad ning viisa, kui see on nõutav;
- b) tõendid, et nad elasid esimeses liikmesriigis ELi sinise kaardi kasutaja pereliikmetena;
- c) tõendid, et neil on ravikindlustus, mis katab kõiki riske teises liikmesriigis, või tõendid, et sinise kaardi kasutajal on selline kindlustus nende jaoks.

4. Teine liikmesriik võib ELi sinise kaardi kasutajalt nõuda tõendit, et kasutajal on:

- a) samas piirkonnas elava sarnase perekonna jaoks normaalseks peetav majutus, mis vastab asjaomase liikmesriigi üldistele tervishoiu- ja ohutusnormidele;
- b) stabiilne ja korrapärane sissetulek, millega ta suudab iseenast ja oma pereliikmeid ilma asjaomase liikmesriigi sotsiaallabita ülal pidada. Liikmesriigid hindavad kõnealuse sissetuleku laadi ja korrapärasust ning võivad seejuures võtta arvesse siseriiklike palkade ja pensionide miinimumtaset ja pereliikmete arvu.

5. Artiklis 15 sätestatud erandeid kohaldatakse jätkuvalt *mutatis mutandis*.

6. Kui perekonda ei ole loodud esimeses liikmesriigis, kohaldatakse artiklit 15.

VI PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 20

Rakendusmeetmed

1. Liikmesriigid teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele artikliga 6, artikli 8 lõikega 2 ja artikli 18 lõikega 6 seotud seadusandlike ja haldusõiguslike meetmete võtmisest.

Liikmesriigid, kes kasutavad artikli 8 lõike 4 sätteid, teavitavad komisjoni ja ülejäänud liikmesriike oma asjakohaselt põhjendatud otsusest, milles on nimetatud asjakohased riigid ja valdkonnad.

2. Igal aastal ja esimest korda mitte hiljem kui 19. juunil 2013 esitavad liikmesriigid kooskõlas määrusega (EÜ) nr 862/2007 komisjonile statistika nende kolmandate riikide kodanike arvu kohta, kellele on eelmise kalendriaasta jooksul antud ELi sinine kaart, ning võimaluse korral andmed nende kolmandate riikide kodanike arvu kohta, kelle ELi sinist kaarti on pikendatud või kelle kaart on tühistatud, märkides ära nende kodakondsuse ja võimaluse korral tegevusala. Samuti edastatakse statistilised andmed riiki lubatud pereliikmete kohta, välja arvatud nende tegevusala käsitlev teave. Lisaks märgitakse esitatavas teabes võimaluse korral ära artiklite 18, 19 ja 20 kohaselt riiki lubatud ELi sinise kaardi kasutajate ja nende pereliikmete eelnev elukohaliikmesriik.

3. Artikli 5 lõike 3 ja vajaduse korral artikli 5 lõike 5 rakendamiseks viidatakse komisjoni (Eurostati) andmetele ja vajaduse korral siseriiklikele andmetele.

Artikkel 21

Aruanded

Iga kolme aasta järel ja esimest korda mitte hiljem kui 19. juunil 2014 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta liikmesriikides, eelkõige artikli 3 lõike 4 ning artiklite 5 ja 18 mõju hindamise kohta, ning teeb vajaduse korral muudatusettepanekud.

Komisjon hindab eelkõige artiklis 5 määratletud palgakünnise ja kõnealuses artiklis ette nähtud erandite asjakohasust, võttes muu hulgas arvesse liikmesriikide majandusliku, valdkondliku ja geograafilise olukorra mitmekesisust.

Artikkel 22

Kontaktpunktid

1. Liikmesriigid nimetavad kontaktpunktid, kes vastutavad artiklites 16, 18 ja 20 osutatud teabe vastuvõtmise ja edastamise eest.

2. Liikmesriigid teevad asjakohast koostööd lõikes 1 osutatud teabe ja dokumentide vahetamisel.

*Artikkel 23***Ülevõtmine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 19. juunil 2011. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

*Artikkel 24***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 25***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepinguga.

Brüssel, 25. mai 2009

Nõukogu nimel

eesistuja

J. ŠEBESTA
